

*Politici, strategii și programe în
domeniul sănătății publice*

UMF Craiova

2020 - 2021

Politica UE în domeniul sănătății

În baza tratatului fondator, UE este obligată:

- să garanteze că protecția sănătății umane este parte integrantă a tuturor politicilor sale
- să coopereze cu statele membre pentru a ameliora sănătatea publică, pentru a preveni bolile și pentru a elimina sursele de pericol la adresa sănătății fizice și mintale.
- Sănătatea cetățenilor este o prioritate fundamentală a Uniunii Europene.
- Politica UE în domeniul sănătății completează politicile naționale pentru a se asigura că toate persoanele care locuiesc în Uniune au acces la asistență medicală de calitate.

Obiectivele principale ale politicii UE în domeniul sănătății sunt următoarele:

- 1) prevenirea bolilor;
- 2) promovarea stilurilor de viață mai sănătoase;
- 3) promovarea bunăstării;
- 4) protejarea cetățenilor împotriva riscurilor transfrontaliere grave pentru sănătate;
- 5) îmbunătățirea accesului la asistența medicală;
- 6) promovarea informării și a educației pentru sănătate;
- 7) îmbunătățirea siguranței pacienților;
- 8) susținerea sistemelor de sănătate dinamice și a noilor tehnologii;
- 9) stabilirea unor standarde înalte de calitate și siguranță pentru organe și alte substanțe de origine umană;
- 10) asigurarea unui nivel înalt de calitate, siguranță și eficacitate pentru medicamente și pentru dispozitivele de uz medical.

Principalele provocări

Durabilitatea:

- Sistemele de sănătate trebuie să se adapteze la schimbările demografice și la o cerere din ce în ce mai mare de asistență medicală și trebuie să exploateze în modul cel mai eficient tehnologiile medicale inovatoare.
- Reformele sistemului de sănătate trebuie să garanteze accesul universal la îngrijiri de înaltă calitate și să îmbunătățească eficiența și sustenabilitatea financiară a sistemelor de sănătate.

Îmbătrânirea populației:

- Cetățenii UE trăiesc mai mult – adesea cu mult după vârsta de pensionare – însă vârsta medie până la care se bucură de o stare de sănătate bună rămâne aceeași. Acest fapt pune presiune asupra societății și economiei, precum și asupra sistemelor de sănătate.
- Incidența anumitor boli, cum ar fi boala Alzheimer și demența, crește, de asemenea, pe măsură ce populația îmbătrânește.
- UE dorește să prelungească speranța de viață sănătoasă cu doi ani, până în 2020, pentru a ajuta europenii să rămână activi și productivi cât mai mult timp posibil.

Reducerea incidenței bolilor care pot fi prevenite:

- Cancerul, afecțiunile cardiace, diabetul, afecțiunile respiratorii, bolile mentale și alte boli cronice provoacă suferință intensă celor afectați și reprezintă un cost enorm pentru societate și economie.
- Se estimează că, în perioada 2012-2030, costurile aferente acestor afecțiuni pentru economia mondială vor fi de aproximativ 22,5 mii de miliarde EUR.
- În UE, numai costul afecțiunilor legate de fumat se ridică la peste 100 de miliarde EUR. –
- Bolile cronice sunt răspunzătoare de 87 % din mortalitatea din UE. Multe cazuri de boli cronice pot fi prevenite și sunt legate de patru factori de risc comuni – tutunul, consumul abuziv de alcool, alimentația neadecvată și lipsa activității fizice.

Inegalitățile în domeniul sănătății: Există diferențe enorme în ceea ce privește sănătatea și îngrijirile medicale între țările și regiunile UE, precum și în interiorul acestora. Gravitatea bolii și vârsta de deces sunt influențate considerabil de factori precum ocuparea forței de muncă, venitul, educația și apartenența etnică, precum și de accesul la asistența medicală. De exemplu, speranța de viață la naștere variază cu până la 10 ani în rândul statelor membre ale UE.

Probleme de sănătate noi și emergente:

- Se identifică mereu noi boli sau tulpini. De exemplu, SIDA a fost observată pentru prima dată din punct de vedere clinic în 1981, în timp ce virusul corespunzător, HIV, a fost identificat în 1983;
- în 2009, s-a identificat un nou tip de gripă pandemică – H1N1.
- Unele bacterii au devenit rezistente la medicamentele utilizate pentru distrugerea lor, ceea ce a făcut mai dificilă tratarea infecțiilor specifice cu anumite antibiotice.
- Problemele de sănătate psihică reprezintă un alt grup de afecțiuni, în cadrul căruia numărul de diagnostice a crescut semnificativ.

Securitatea în domeniul sănătății:

- Amenințările transfrontaliere grave la adresa sănătății – inclusiv agenții biologici, bolile infecțioase, agenții chimici și riscurile de mediu – reprezintă un pericol important pentru sănătate, precum și pentru comerț și călătoriile internaționale.
- Epidemia de E. coli din 2011 și pandemia mondială de gripă H1N1 din 2009 sunt exemple recente care arată cât este de important ca riscurile privind sănătatea să fie abordate la nivel multinațional.

Acțiunile UE

- Acces la asistență medicală în toate statele membre ale UE
- Combaterea amenințărilor transfrontaliere grave pentru sănătate
- Protejarea împotriva bacteriilor rezistente
- Îmbunătățirea calității, siguranței și eficacității medicamentelor
- Asigurarea siguranței și a calității sângelui, țesuturilor, celulelor și organelor donate
- Abordarea bolilor rare
- Abordarea factorilor de risc ai bolilor cronice
- Reducerea consumului de tutun
- Combaterea obezității
- Reducerea efectelor negative cauzate de către alcool
- Abordarea problemei cancerului
- Prevenirea SIDA și sprijinirea bolnavilor de SIDA
- Promovarea îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate
- Evaluarea riscurilor științifice
- Sporirea accesului la informații privind sănătatea
- Cercetarea și expertiza în domeniul sănătății

Perspective

- **Asigurarea sănătății generațiilor viitoare**
- **Sporirea utilizării e-sănătății și a telemedicinii**
- **Norme mai stricte pentru dispozitivele medicale**
- **Consolidarea securității sanitare**

Politici de sanatate orala (OMS/Europa)

- Soluțiile de sănătate publică pentru bolile orale sunt cele mai eficiente atunci când sunt integrate cu cele pentru alte boli cronice și cu programele naționale de sănătate publică.
- Programul OMS/Europa privind sănătatea orală își aliniază activitatea la Strategia 2020 privind prevenirea bolilor cronice și promovarea sănătății.
- Se pune accentul pe elaborarea politicilor europene privind promovarea sănătății orale și prevenirea bolilor orale, inclusiv:
  - elaborarea unor politici de sănătate publică care să vizeze un control eficient al riscurilor pentru sănătatea orală; în special în ceea ce privește consumul de zaharuri pentru adulți și copii, prevenirea tutunului și prevenirea consumului excesiv de alcool;
  - stimularea dezvoltării și punerii în aplicare a proiectelor comunitare pentru sănătatea orală, cu accent pe grupurile defavorizate și sărace de populație;
  - dezvoltarea unor programe școlare care să promoveze sănătatea, inclusiv sănătatea orală pentru toți copiii;
  - încurajarea autorităților naționale din domeniul sănătății să pună în aplicare programe eficiente de fluor pentru prevenirea cariilor dentare;

- abordare comună a factorului de risc pentru prevenirea simultană a bolilor orale și a altor boli cronice;
- acordarea de asistență tehnică țărilor în ceea ce privește reorientarea serviciilor de sănătate orală către prevenirea și promovarea sănătății în domeniul bolilor, consolidarea sistemelor lor de sănătate orală și integrarea sănătății orale în sănătatea publică;
- elaborarea de strategii pentru combaterea factorilor sociali determinanți și a inechităților în sănătatea orală în interiorul și între țări;
- promovarea asistenței medicale primare universale și a serviciilor echitabile din punct de vedere financiar;
- implementarea supravegherii sănătății orale legate de sistemele naționale de supraveghere a bolilor netransmisibile (NCD).

Platforma Europeană pentru o sănătate orală mai bună:

- se adresează inegalităților din îngrijirile de sănătate orală la copii și adolescenți, vârstnici și populațiile cu nevoi speciale din Europa;
- dezvoltă cunoștințe de bază și recomandări pentru instituțiile europene în vederea dezvoltării de politici de sănătate orală la nivel european.

Misiunea Platformei = promovarea sănătății orale și prevenirea eficientă a afecțiunilor orale în EU

- Se caută o abordare europeană comună față de educație, prevenție și acces la o stare de sănătate orală mai bună în Europa.

Obiectivele Platformei includ:

- Promovarea sănătății orale și prevenirea bolilor orale, ca una dintre acțiunile fundamentale pentru a rămâne sănătoși.
- Furnizarea de consiliere și recomandări pentru factorii de decizie în ceea ce privește dezvoltarea politicilor europene de sănătate orală.
- Dezvoltarea bazei de cunoștințe și consolidarea cazurilor bazate pe dovezi pentru acțiunile europene în domeniul sănătății orale.
- Abordarea inegalităților în materie de sănătate orală și provocărilor majore de sănătate orală a copiilor și adolescenților, populației vârstnice în creștere, și a populațiilor cu nevoi speciale din Europa.
- Integrarea sănătății orale în toate politicile de sănătate din Uniunea Europeană.

Orase Sanatoase Europene

-proiect OMS-

- Este o mișcare globală care implică guvernele locale în dezvoltarea sănătății printr-un proces de angajament politic , schimbări instituționale , consolidarea capacităților , planificare pe bază de parteneriat și proiecte inovatoare .
- Scopul principal este de a introduce sănătatea pe agenda socială, politică și economică a autorităților locale.
- Sănătatea este problema tuturor sectoarelor de activitate, iar guvernele locale sunt într-o poziție unică de lider , având puterea de a proteja și promova sănătatea și starea de bine a cetățenilor.

Sănătate pentru Toți în Secolul 21 – OMS Europa

Scop - atingerea potențialului maxim de sănătate pentru toți europenii.

Obiective principale :

1. promovarea și protejarea sănătății oamenilor de-a lungul vieții;
2. reducerea incidenței principalelor boli și accidente, precum și limitarea suferinței pe care acestea o cauzează .

Valori de bază ce constituie fundamentul etic al strategiei OMS:

1. sănătatea ca un drept fundamental al omului ;
2. echitate în sănătate și solidaritate în acțiune între și în interiorul tuturor țărilor și cetățenilor acestora;
3. participarea și responsabilitatea persoanelor, grupurilor, instituțiilor și comunităților pentru dezvoltarea continuă a sănătății.

Patru strategii principale de acțiune:

1. strategii multisectoriale pentru abordarea factorilor determinanți ai sănătății , luând în considerare aspectele fizice, economice, sociale , culturale și de gen , precum și asigurarea utilizării evaluării impactului asupra sănătății ;
2. programe și investiții pentru dezvoltarea sănătății și îngrijirilor clinice, bazate pe rezultate;
3. îngrijiri de sanatate primare integrate orientate catre familie si comunitate, sustinute de un sistem spitalicesc flexibil si receptiv;
4. un proces participativ de dezvoltare a sanatatii ce implică parteneri relevanți pentru sănătatea la domiciliu , școală și loc de muncă și la nivel de comunitate locala și de țară, care să promoveze luarea deciziilor în comun, punerea în aplicare și responsabilitatea..

Ordinul ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare în anul 2018 a Hotărârii Guvernului nr.140/2018 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2018 –2019 conține următoarele prevederi privind sănătatea orală:

- casele de asigurări de sănătate încheie convenții cu medicii dentiști și dentiștii din cabinetele stomatologice școlare și studențești, din penitenciare, în vederea recunoașterii biletelor de trimitere eliberate de către aceștia - numai pentru elevi și studenți și pentru persoanele private de libertate - pentru investigații medicale de radiologie dentară și pentru specialitățile clinice;
- casele de asigurări de sănătate cu care furnizorii de servicii de medicină dentară au încheiat contracte de furnizare de servicii medicale decontează contravaloarea serviciilor acordate asiguraților, indiferent de casa de asigurări de sănătate la care este luat în evidență asiguratul;
- în cadrul asistenței medicale ambulatorii de medicină dentară se acordă servicii medicale de medicină dentară, în condițiile prevăzute în norme;
- condițiile decontării serviciilor de medicină dentară sunt stabilite prin norme;
- pachetul de servicii medicale de bază de medicină dentară preventivă și al tratamentelor de medicină dentară, tarifele și sumele decontate de casele de asigurări de sănătate sunt menționate în normele contractului cadru.

Conform referatului de aprobare a Ordinului ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare în anul 2018 a Hotărârii Guvernului nr.140/2018 în asistența medicală ambulatorie de specialitate pentru medicină dentară:

1. Au fost introduse servicii noi în pachetele de servicii, respectiv:

- tratamentul de urgență al traumatismelor dento-alveolare ,
- tratamentul de urgență al traumatismelor dento –alveolare,
- tratamentul afecțiunilor mucoasei bucale,
- fluorizare - pentru copii cu vârsta cuprinsă între 6 și 14 ani

2. Suma orientativă/medic specialist/lună la nivel național este de 2.000 lei (în prezent 1.600 lei).

- 1. <http://www.oralhealthplatform.eu/about-us/our-approach/>
- 2. <http://www.casan.ro/cassam/post/type/local/contract-cadru-si-norme-de-aplicare-2018.html>
- 3. <http://www.cmpp.ro/wp-content/uploads/2016/11/Raport-policy-Sanatate-oral-sept-2016.pdf>